



WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 2 października 2020 r.

NK-KS.431.1.10.2020.AW

Pan

Janusz Jarosz

Przewodniczący Rady Miasta
Kamienna Góra

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 258 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego¹ oraz imiennych upoważnień Wojewody Dolnośląskiego z dnia 10 lipca 2020 r.², zespół kontrolujący z Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w składzie: Magdalena Kremienowska – główny specjalista (przewodnicząca zespołu), Anna Weiman – inspektor wojewódzki (członek zespołu) oraz Anna Piekoszewska – inspektor wojewódzki (członek zespołu), w dniach od 10 lipca 2020 r. do 31 sierpnia 2020 r. przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Radzie Miasta Kamienna Góra z siedzibą przy pl. Grunwaldzkim 1, 58-400 Kamienna Góra.

Tematyka kontroli obejmowała przyjmowanie, rozpatrywanie i załatwianie skarg i wniosków w okresie od 1 stycznia 2017 r. do dnia kontroli oraz realizację zadania wyboru ławników do sądów powszechnych w okresie od 1 stycznia 2015 r. do dnia kontroli. Kontrolę przeprowadzono w oparciu o *plan kontroli na II półrocze 2020 r.*, zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 16 czerwca 2020 r.

Kontrolę organizacji przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków przeprowadzono w zakresie zgodności sposobu rejestracji i przechowywania skarg i wniosków z wymogami art. 254 k.p.a., prawidłowości terminów przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków oraz analizy przebiegu załatwiania skarg i wniosków. Kontrolę organizacji wyborów ławników do sądów powszechnych przeprowadzono zaś w zakresie prawidłowości sporządzania i publikowania ogłoszenia o rozpoczęciu naboru kandydatów na ławników, prawidłowości przeprowadzenia wyborów ławników przez gminę oraz realizacji obowiązku udostępnienia nieodpłatnie, w siedzibie Urzędu, karty zgłoszenia na ławnika.

¹ Dz. U. z 2020 r., poz. 256, z późn. zm., dalej: k.p.a.

² Upoważnienia Wojewody Dolnośląskiego o symbolach NK-KS.0030.55.2020.MK, NK-KS.0030.56.2020.MK i NK-KS.0030.57.2020.MK.

Zgodnie z art. 47 w zw. z art. 46 ust. 1-3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej³, w nawiązaniu do *Projektu wystąpienia pokontrolnego*, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu *Wystąpienie pokontrolne*.

W czasie prowadzenia czynności kontrolnych Przewodniczącym Rady Miasta Kamienna Góra był Pan Janusz Jarosz, wybrany na tę funkcję w drodze uchwały nr I/2/18 Rady Miasta Kamienna Góra z dnia 23 listopada 2018 r. w sprawie wyboru Przewodniczącego Rady Miasta Kamienna Góra. W okresie objętym kontrolą funkcję tę pełnił także Pan Henryk Różański (wybrany uchwałą nr I/2/14 Rady Miejskiej w Kamiennej Górze z dnia 1 grudnia 2014 r. w sprawie wyboru Przewodniczącego Rady Miejskiej Kamiennej Górze).

Stan faktyczny ustalono w oparciu o udostępnione w toku wykonywania czynności kontrolnych dokumenty oraz wyjaśnienia z dnia 16 lipca i 13 sierpnia 2020 r.⁴, stanowiące odpowiedzi na pisma wystosowane w związku z prowadzonymi czynnościami kontrolnymi. Wszystkie ww. dokumenty i wyjaśnienia przekazane zostały bezpośrednio przez Przewodniczącego Rady Miasta Kamienna Góra. Ponadto, w zakresie realizacji zadania wyboru ławników do sądów powszechnych oceny dokonano w oparciu o analizę dokumentów przesłanych przez Prezesa Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze⁵ oraz przez Prezesa Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze⁶.

[dowód: akta kontroli str. 43-618]

Wykonywanie zadań w przedmiocie organizacji przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków przez kontrolowaną jednostkę oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

Wykonywanie zadań w przedmiocie realizacji zadania wyboru ławników oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

Powyższą ocenę uzasadniam następująco.

Przyjmowanie, rozpatrywanie i załatwianie skarg i wniosków

Zgodnie z regulacją Statutu Gminy Miejskiej Kamienna Góra⁷, w przypadku wpływu do Rady Miasta Kamienna Góra skargi lub wniosku, Przewodniczący Rady Miasta Kamienna Góra przekazuje ją do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, która zapoznaje się z wyjaśnieniami osoby, na którą złożono skargę, oraz ewentualną opinią merytorycznej komisji Rady, a następnie przedstawia Radzie Miasta Kamienna Góra swoje stanowisko dotyczące zasadności skargi w formie opinii wraz z projektem stosownej uchwały. Zadaniem Przewodniczącego Rady Miasta Kamienna Góra jest także poinformowanie skarżącego o terminie sesji, na której

³ Dz. U. z 2020 r., poz. 224.

⁴ Zwane dalej – odpowiednio – wyjaśnieniami z dnia 16 lipca i 13 sierpnia 2020 r.

⁵ Pismo z dnia 17 lipca 2020 r., znak A.0134-4/20.

⁶ Pismo z dnia 16 lipca 2020 r., znak A-0134-4/20.

⁷ Rozdział 6 oraz załącznik nr 4a do uchwały nr XVI/101/16 Rady Miasta Kamienna Góra z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie statutu Gminy Miejskiej Kamienna Góra (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2017 r., poz. 4530, z późn. zm).

podejmowane będzie rozstrzygnięcie w danej sprawie, oraz zawiadomienie o sposobie załatwienia skargi.

Obsługą Rady Miasta Kamienna Góra zajmuje się pracownik Wydziału Organizacyjnego Urzędu Miasta w Kamiennej Górze. Przedstawione w trakcie czynności kontrolnych dokumenty o nazwie *Zakres obowiązków służbowych, uprawnień i odpowiedzialności pracownika Urzędu Miasta w Kamiennej Górze* potwierdzają, iż w okresie objętym kontrolą do zadań pracowników zatrudnionych na stanowisku inspektora ds. obsługi Rady Miasta należały między innymi czynności z zakresu prowadzenia rejestru skarg i wniosków mieszkańców oraz czuwanie nad terminowością ich rozpatrywania.

[dowód: akta kontroli str. 50-67, 571-580]

Wobec powyższych ustaleń stwierdzono, iż w Radzie Miasta Kamienna Góra realizowana jest dyspozycja § 3 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego⁸, zgodnie z którym *przyjmowanie i koordynowanie rozpatrywania skarg i wniosków powierza się wyodrębnionej komórce organizacyjnej lub imiennie wyznaczonym pracownikom*. Stwierdzono także, iż przyjęty przez kontrolowany organ tryb załatwiania skarg i wniosków nie narusza przepisów procesowych regulujących tę tematykę.

Zgodnie z przekazanymi dokumentami, Przewodniczący Rady Miasta Kamienna Góra przyjmuje interesantów w sprawach skarg i wniosków w czwartki w godzinach 15:00–16:00. Na powyższe wskazuje treść informacji wywieszanej – zgodnie z dyspozycją art. 253 § 4 k.p.a. – w siedzibie organu. Mając na uwadze, iż Urząd Miasta w Kamiennej Górze czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach 7:30–15:30 ustalono, iż kontrolowany realizuje obowiązek określony w art. 253 § 3 k.p.a., w myśl którego *dni i godziny przyjęć obywateli powinny być dostosowane do potrzeb ludności, przy czym przynajmniej raz w tygodniu przyjęcia powinny odbywać się w ustalonym dniu po godzinach pracy*.

[dowód: akta kontroli str. 58-62]

Jak wskazuje art. 254 k.p.a., *skargi i wnioski oraz związane z nimi pisma i inne dokumenty rejestruje się i przechowuje w sposób ułatwiający kontrolę przebiegu i terminów załatwiania poszczególnych skarg i wniosków*. W toku czynności kontrolnych zespołowi kontrolującemu przekazano rejestr skarg i wniosków rozpatrywanych przez Radę Miasta Kamienna Góra, opatrzony właściwym symbolem klasyfikacyjnym z JRWA⁹, tj. 1510 – *skargi i wnioski załatwiane bezpośrednio (w tym na jednostki podległe, w tym ich rejestr)*.

[dowód: akta kontroli str. 96-102]

Ustalono, że prowadzony przez kontrolowanego *Rejestr skarg i wniosków załatwianych bezpośrednio* odzwierciedla w pełni przebieg i terminy prowadzenia postępowań objętych kontrolą. Stwierdzono jednak, iż w ramach spraw wszczętych w 2020 r. (poz. 1 i 2), w rubryce przeznaczonej do wskazania skarżącego (wnioskodawcy) wpisane zostały podmioty przekazujące daną skargę zgodnie z właściwością do Rady Miasta Kamienna Góra. W ramach

⁸ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków (Dz. U. Nr 5, poz. 46).

⁹ Załącznik nr 2 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14, poz. 67, z późn. zm.).

ewidencjonowania omawianych postępowań skarżący wskazani zostali zaś w rubryce dedykowanej na wskazanie przedmiotu skargi lub wniosku.

[dowód: akta kontroli str. 99-100]

Mając powyższe na uwadze należy wskazać, iż ewidencjonowanie prowadzonych postępowań powinno odbywać się z perspektywy skarg i wniosków będących ich przedmiotem, nie zaś pism przekazujących je zgodnie z właściwością. W konsekwencji, przedłożony przez kontrolowanego *Rejestr skarg i wniosków załatwianych bezpośrednio* w omawianym zakresie prowadzony jest w sposób nieczytelny, w związku z czym (mimo odnotowania w nim wszystkich niezbędnych informacji) stwierdzono uchybienie formalne w realizacji normy cytowanego wyżej art. 254 k.p.a. w zakresie prowadzenia rejestru w sposób ułatwiający kontrolę przebiegu i terminów załatwiania poszczególnych skarg i wniosków.

Zgodnie z ustaleniami kontroli, w okresie objętym kontrolą Rada Miasta Kamienna Góra rozpatrzyła łącznie 3 skargi (wszystkie przekazane kontrolowanemu zgodnie z właściwością przez inne organy administracji publicznej). Do Rady Miasta Kamienna Góra nie wpłynęły zaś żadne wnioski z działu VIII k.p.a. Od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia wszczęcia niniejszej kontroli kontrolowany nie przekazywał też skarg i wniosków zgodnie z właściwością do innych organów administracji publicznej. Kontrolą objęto wszystkie postępowania skargowe (w tym jedno postępowanie niezakończony do dnia wszczęcia czynności kontrolnych – w zakresie kwalifikacji i terminowości prowadzenia postępowania).

[dowód: akta kontroli str. 9, 100-216]

Czynności kontrolne wykazały, iż kontrolowany każdorazowo prawidłowo kwalifikował wpływające pisma jako skargi powszechne oraz poprawnie identyfikował Radę Miasta Kamienna Góra jako organ właściwy w sprawie. Ponadto ustalono, iż pisma wszczynające oceniane postępowania zawierają wszystkie niezbędne elementy formalne skargi powszechnej.

[dowód: akta kontroli str. 104-105, 114-115, 150-153]

Analizując przebieg postępowań poddanych ocenie ustalono, iż w ramach postępowań zarejestrowanych pod poz. 1 i 2 z 2020 r. skarżące informowane były o niezakończony sprawy w terminie określonym w art. 237 § 1 k.p.a. W omawianych postępowaniach zastosowano zatem normę zawartą w art. 237 § 4 k.p.a., zgodnie z którą w razie niezakończony skargi w terminie miesiąca od jej wpływu do organu właściwego, stosuje się przepisy art. 36-38 k.p.a. Przywołany art. 36 k.p.a. mówi zaś o konieczności zawiadomienia o każdym przypadku niezakończony sprawy w terminie, wraz z podaniem przyczyn zaistniałej zwłoki i pouczeniem o prawie złożenia ponaglenia, a także wskazania nowego terminu załatwienia sprawy. Jak ustalono, formułowane przez kontrolowany organ pisma spełniały wspomniane wymagania formalne. Jak wynika jednak z udostępnionych w trakcie czynności kontrolnych akt postępowania zarejestrowanego pod poz. 2 z 2020 r., pismo z dnia 20 maja 2020 r. o niezakończony sprawy w terminie ma formę wydruku opatrzonego klauzulą „*podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym*” i nie zawiera odręcznego podpisu Przewodniczącego Rady Miasta Kamienna Góra. Jednocześnie, pismo to zostało wysłane skarżącej za pośrednictwem Poczty Polskiej (w formie tradycyjnej).

[dowód: akta kontroli str. 173-174]

W wyjaśnieniach z dnia 13 sierpnia 2020 r. wskazano, iż „*pismo kierowane do skarżącej zostało podpisane jedynie kwalifikowanym podpisem elektronicznym Przewodniczącego z uwagi na obowiązujący na terenie kraju stan epidemii i zamknięcie Urzędu Miasta – Przewodniczący podpisał pismo poza siedzibą Urzędu i przekazał je pracownikowi Biura Rady do wydruku oraz wysłania w sposób tradycyjny z uwagi na fakt, że skarżąca nie podała elektronicznego adresu do korespondencji. W załączeniu przekazuję potwierdzenie złożenia podpisu elektronicznego (zał. Nr 4 do pisma) i wyjaśniam, że niezłożenie podpisu odręcznego wynikało z uwagi na obowiązujący stan epidemii. W tym czasie, z uzasadnionych przyczyn, kontakt między radnymi a pracownikami Biura Rady odbywał się zdalnie, stąd też taka forma podpisu pisma, które było informacją o niezalutwieniu sprawy w terminie*”.

[dowód: akta kontroli str. 568]

Odnosząc się do powyższych ustaleń należy mieć na uwadze, iż zgodnie z brzmieniem art. 39³ § 1 i 2 k.p.a., obowiązującym od dnia 18 kwietnia 2020 r.¹⁰, w przypadku pism wydanych przez organ administracji publicznej w formie dokumentu elektronicznego przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, które zostały opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, doręczenie może polegać na doręczeniu wydruku pisma uzyskanego z tego systemu odzwierciedlającego treść tego pisma, jeżeli strona lub inny uczestnik postępowania nie złożyła podania w formie dokumentu elektronicznego przez elektroniczną skrzynkę podawczą organu administracji publicznej, nie wystąpiła do organu administracji publicznej o takie doręczenie lub nie wyraziła zgody na doręczanie pism w taki sposób. Wydruk takiego pisma zawiera zaś informację, że pismo zostało wydane w formie dokumentu elektronicznego i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym, ze wskazaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby, która je podpisała; oraz identyfikator tego pisma, nadawany przez system teleinformatyczny, za pomocą którego pismo zostało wydane.

Wobec powyższego, a także mając na uwadze treść przedłożonej w toku kontroli dokumentacji, złożone przez kontrolowanego wyjaśnienia zostały uwzględnione przy ocenie kontrolowanego zagadnienia.

W oparciu o akta skontrolowanych spraw ustalono, iż w ramach jednego postępowania (zarejestrowanego pod poz. 1 z 2019 r.) skarżąca wycofała skargę przed upływem terminu na jej rozpatrzenie, w konsekwencji czego postępowanie to nie zostało zakończone w sposób określony w art. 237 k.p.a. Ponadto, na dzień wszczęcia czynności kontrolnych postępowanie w sprawie jednej ze skarg było w toku (postępowanie pod poz. 2 z 2020 r.). W konsekwencji, w ramach poddanych ocenie postępowań do skarżących wysłano tylko jedno zawiadomienie o sposobie załatwienia skargi. W toku kontroli zweryfikowano prawidłowość i rzetelność zamieszczenia w treści wskazanego zawiadomienia obligatoryjnych elementów wynikających z treści art. 238 § 1 k.p.a., w myśl którego zawiadomienie o sposobie załatwienia skargi powinno zawierać: *oznaczenie organu, od którego pochodzi, wskazanie, w jaki sposób skarga została załatwiona, oraz podpis z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego osoby upoważnionej do załatwienia skargi lub, jeżeli zawiadomienie sporządzone zostało w formie*

¹⁰ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. z 2020 r., poz. 695, z późn. zm.).

dokumentu elektronicznego, powinno być opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Zawiadomienie o odmownym załatwieniu skargi powinno zawierać ponadto uzasadnienie faktyczne i prawne oraz pouczenie o treści art. 239 k.p.a.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

[dowód: akta kontroli str. 108, 144-148, 215-216]

W myśl przepisu art. 237 § 1 k.p.a. *organ właściwy do załatwienia skargi powinien załatwić skargę bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w ciągu miesiąca*. Przywołany przepis stanowi konkretyzację zasady szybkości i wnikliwości postępowania wyrażonej w art. 12 § 1 k.p.a., zgodnie z którym *organy administracji publicznej powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia*. Ponadto, jak wskazano wyżej, zgodnie z odesłaniem zawartym w art. 237 § 4 k.p.a., w razie niezakończono skargi w terminie miesiąca od jej wpływu do organu właściwego, stosuje się między innymi przepis art. 36 k.p.a., zgodnie z którym organ ma obowiązek zawiadomienia o każdym przypadku niezakończono sprawy w terminie, wraz z podaniem przyczyn zaistniałej zwłoki i pouczeniem o prawie złożenia ponaglenia, a także wskazania nowego terminu załatwienia sprawy. Przy czym należy mieć na uwadze, iż omawiany obowiązek ciąży na organie prowadzącym postępowanie również w przypadku zwłoki w załatwieniu sprawy z przyczyn od niego niezależnych (np. w sytuacji wstrzymania załatwiania skargi z uwagi na konieczność uzupełnienia przez skarżącego braków formalnych skargi). Do realizacji normy art. 36 k.p.a. dochodzi zatem w każdym przypadku braku załatwienia skargi powszechnej zgodnie z regulacją art. 237 § 1 k.p.a., niezależnie od przyczyny braku dochowania tak liczonego terminu¹¹.

Z uwagi jednak na wystąpienie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2¹², od dnia 31 marca 2020 r. wprowadzona została szczególna regulacja, zgodnie z którą bieg terminów procesowych między innymi w postępowaniach administracyjnych i innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw nie rozpoczynał się, a rozpoczęty ulegał zawieszeniu. Wskazane rozwiązanie obowiązywało do dnia 24 maja 2020 r., w którym omawiane terminy – odpowiednio – rozpoczęły lub wznowiły swój bieg¹³. W tym okresie wyłączone także było stosowanie normy art. 36 k.p.a. w zakresie obowiązku poinformowania o niezakończono sprawy w terminie¹⁴. Co istotne, omawiana regulacja nie wyłączała skuteczności czynności dokonanych przez organ administracji publicznej w tym okresie¹⁵, co stanowi konsekwencję zawieszenia biegu

¹¹ Więcej na temat stosowania art. 36 k.p.a.: zob. np. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 5 września 2019 r., sygn. akt III SAB/GI 183/19; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 19 stycznia 2017 r., sygn. akt III SA/Wa 324/16; www.orzeczenia.nsa.gov.pl.

¹² Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. z 2020 r., poz. 491, z późn. zm.).

¹³ Art. 15zss ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 374, z późn. zm.) – dalej: ustawa o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19; art. 46 i 68 ustawy z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. z 2020 r., poz. 875, z późn. zm.).

¹⁴ Art. 15zss ust. 10 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19.

¹⁵ Art. 15zss ust. 7 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19.

terminów procesowych (nie całych postępowań) oraz stanowi realizację zasady szybkości postępowania. Ponadto, omawiana norma nie odnosiła się do terminów wyznaczonych przez organy administracji publicznej w konkretnych postępowaniach w formie dat dziennych.

W toku kontroli ustalono, że zawiadomienie o niezłaatwieniu sprawy w terminie sporządzone w toku postępowania zewidencjonowanego pod poz. 2 z 2020 r. opatrzone zostało datą 20 maja 2020 r. Zgodnie zaś z pieczęcią wpływu skarga będąca przedmiotem omawianego postępowania wpłynęła do Rady Miasta Kamienna Góra w dniu 16 kwietnia 2020 r. W konsekwencji, omawiane zawiadomienie wystosowane zostało po upływie terminu, o którym mowa w art. 237 § 1 k.p.a. Podobnie, ponowne zawiadomienie z dnia 2 lipca 2020 r. o niezłaatwieniu w terminie przedmiotowej skargi sporządzone zostało po upływie terminu wyznaczonego we wspomnianym wcześniej piśmie z dnia 20 maja 2020 r. Analogiczną sytuację (tj. przekazanie zawiadomienia o niezłaatwieniu skargi w terminie po upływie terminu na jej złaatwienie) stwierdzono także w przypadku zawiadomienia wysłanego w ramach postępowania zarejestrowanego pod poz. 1 z 2020 r. – skarga wpłynęła do Rady Miasta Kamienna Góra w dniu 21 lutego 2020 r., zaś zawiadomienie o niezłaatwieniu sprawy w terminie datowane jest na 26 marca 2020 r.

[dowód: akta kontroli str. 112, 123-124, 149, 173-174, 215-216]

Odnoząc się do ww. ustaleń, w wyjaśnieniach z dnia 13 sierpnia 2020 r. wskazano, iż *„zarówno w przypadku skargi zarejestrowanej pod sygnaturą BRM.1510.1.1.2020 oraz BRM.1510.1.2.2020 termin zawiadomienia nie został dochowany z uwagi na niecodzienną i nagłą sytuację, która wystąpiła na terenie całego kraju. 13 marca 2020 r. Burmistrz Miasta Kamienna Góra Zarządzeniem Nr 83/2020 podjął działania w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 i wywołanej nim choroby zakaźnej. Przyjęte rozwiązania zakładały zamknięcie budynku Urzędu Miasta i wstęp do Ratusza jedynie osób w celu złaatwiania spraw niecierpiących zwłoki (złaatwianie spraw pogrzebowych lub innych związanych z aktami stanu cywilnego i wydaniem dowodu osobistego). Wszyscy stanęli przed koniecznością zmierzania się z tą nagłą i nieznaną nikomu sytuacją. Do końca marca zostały wstrzymane posiedzenia Komisji Rady i czas ten był wykorzystany na wypracowanie nowego systemu kontaktu oraz przedstawienie dotychczasowej formy pracy Rady Miasta ze stacjonarnej w siedzibie Urzędu Miasta na zdalną z użyciem środków komunikowania się na odległość. Sytuacja zmusiła również większość pracowników Urzędu Miasta do wybierania urlopów zaległych, co również ograniczało normalną dotychczas pracę. Tylko i wyłącznie te czynniki miały wpływ na niedotrzymanie terminów zawiadomienia skarżących”*.

[dowód: akta kontroli str. 568-569]

Ustosunkowując się do powyższego wskazać należy, że w zakresie postępowania zewidencjonowanego pod poz. 1 z 2020 r. zarówno wpływ skargi do kontrolowanego organu, jak i termin na jej złaatwienie oraz sformułowanie informacji o niezłaatwieniu sprawy w terminie miały miejsce przed wejściem w życie omawianych przepisów szczególnych związanych z wystąpieniem na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (odpowiednio: 21 lutego oraz 26 marca 2020 r.). W związku z powyższym, w dniu sformułowania informacji o niezłaatwieniu sprawy w terminie kontrolowany organ działał z naruszeniem określonych ustawowo terminów. Podobnie, ponowne zawiadomienie o niedotrzymaniu terminu na złaatwienie sprawy (wysłane w ramach postępowania skargowego zewidencjonowanego pod poz. 2 z 2020 r.), datowane na dzień 2 lipca 2020 r., opracowane zostało po dacie wyznaczonej

w pierwszym zawiadomieniu o niezłaatwieniu sprawy w terminie (tj. po 30 czerwca 2020 r.), oraz ponad miesiąc po okresie obowiązywania wspomnianych przepisów dotyczących wstrzymania biegu terminów procesowych. Jedyne pierwsze z zawiadomień wydanych w wymienionym wyżej postępowaniu, choć wysłane zostało po upływie terminu na rozpatrzenie skargi, sformułowane zostało w okresie obowiązywania szczególnych rozwiązań związanych z wystąpieniem stanu epidemii. W konsekwencji, stwierdzono wystąpienie nieprawidłowości w zakresie terminowości prowadzonych postępowań skargowych w postępowaniu zarejestrowanym pod poz. 1 z 2020 r. oraz pod poz. 2 z 2020 r. (w zakresie drugiego z zawiadomień o niezłaatwieniu sprawy w terminie). Uzyskane od kontrolowanego wyjaśnienia w tej kwestii uznane zostały za przyczynę wystąpienia opisywanej nieprawidłowości.

W omawianym kontekście należy także podkreślić, iż choć przepisy powszechnie obowiązującego prawa nie przewidują bezskuteczności czynności podjętych po upływie terminu, o którym mowa w art. 237 k.p.a., zgodnie z art. 7 Konstytucji RP wszystkie organy administracji publicznej mają obowiązek działać na podstawie i w granicach prawa. Ustalony w ustawie termin jest więc dla organu wiążący, a jego przekroczenie stanowi naruszenie prawa.

Organizacja wyborów ławników do sądów powszechnych

Zakresem kontroli objęto realizację zadania wyboru ławników do sądów powszechnych na kadencji 2016-2019 oraz 2020-2023. Ponadto, jak ustalono, w trakcie trwania ww. kadencji Rada Miasta Kamienna Góra przeprowadziła jedne wybory uzupełniające do Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze, które odbyły się w 2020 r. W konsekwencji, ocenie poddano łącznie trzy procesy przeprowadzenia wyborów ławników do sądów powszechnych.

W wyniku kontroli ustalono, iż przed przeprowadzeniem wszystkich wyborów objętych kontrolą w Biuletynie Informacji Publicznej¹⁶ Rady Miasta Kamienna Góra publikowane były ogłoszenia w sprawie wyborów ławników do sądów powszechnych. Jak wskazał kontrolowany, dokumenty te – w celu uzyskania szerszego zasięgu społecznego – publikowane były także w lokalnych mediach publicznych. Stwierdzono, iż dokumenty te były zgodne z przepisem art. 162 p.u.s.p.¹⁷.

Treść omawianych ogłoszeń w sprawie wyborów ławników wskazuje, że w Urzędzie Miasta w Kamiennej Górze każdorazowo udostępniany był obowiązujący wzór karty zgłoszenia kandydata na ławnika. Powyższe potwierdzają także wyjaśnienia z dnia 16 lipca 2020 r. Wobec powyższego stwierdzono, iż kontrolowany każdorazowo realizował obowiązek wynikający z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 czerwca 2011 r. w sprawie sposobu postępowania z dokumentami złożonymi radom gmin przy zgłaszaniu kandydatów na ławników oraz wzoru karty zgłoszenia¹⁸, w myśl którego *wzór karty udostępnia się nieodpłatnie w siedzibach organów gminy*.

¹⁶ Dalej także: BIP.

¹⁷ Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 365, z późn. zm.).

¹⁸ Dz. U. Nr 121, poz. 693, dalej: rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości.

[dowód: akta kontroli str. 48, 69-95]

Z ustaleń zespołu kontrolującego wynika także, że na stronie BIP Urzędu Miasta w Kamiennej Górze udostępniony został wzór karty zgłoszenia kandydata na ławnika, który jest zgodny ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości.

[dowód: akta kontroli str. 69-95]

Zgodnie z informacją z dnia 6 lipca 2020 r., kontrolowany organ nie posiada kopii dokumentów złożonych przez kandydatów, którzy zostali wybrani przez Radę Miasta Kamienna Góra na ławników do sądów powszechnych. Wobec powyższego, pismami z dnia 10 lipca 2020 r. zwrócono się – odpowiednio – do Prezesa Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze oraz Prezesa Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze o przekazanie stosownych dokumentów.

[dowód: akta kontroli str. 9-10, 35, 39]

Zgodnie z treścią uzyskanej dokumentacji, kandydatów na ławników zgłaszały podmioty, o których mowa w art. 162 § 1 p.u.s.p. (w 10 przypadkach – obywatele mający czynne prawo wyborcze i zamieszkujący stale na terenie gminy dokonującej wyboru oraz w czterech – stowarzyszenie/inna organizacja społeczna lub zawodowa).

[dowód: akta kontroli str. 331-556]

Ustalenia kontrolne wykazały także, że co do zasady zgłoszeń kandydatów na ławników dokonano w terminie zgodnym z przepisem art. 162 § 1 p.u.s.p., tj. do dnia 30 czerwca danego roku kalendarzowego¹⁹. Jak wynika jednak z dokumentacji dotyczącej wyborów przeprowadzonych w 2015 r., karta zgłoszenia kandydata na ławnika Pani A.J.P. nie została oznaczona datą wpływu do kontrolowanego organu. Wobec powyższego, niemożliwe jest określenie, czy przedmiotowe zgłoszenie wniesione zostało w ustawowo wymaganym terminie, o którym mowa w art. 162 § 1 p.u.s.p. W konsekwencji, niemożliwe jest także ustalenie, czy dokumenty, o których mowa w art. 162 § 2 pkt 1-4 p.u.s.p. zostały opatrzone datami, o których mowa w art. 162 § 5 p.u.s.p.

Odnosząc się do omówionych wyżej ustaleń dotyczących jednej z kart zgłoszenia kandydata na ławnika, w wyjaśnieniach z dnia 13 sierpnia 2020 r. wskazano, iż „z *proowanego Rejestru zgłoszonych kandydatów na ławników sądowych w kadencji 2016-2019* wynika, że Pani (...) *złożyła dokumenty w dniu 30.06.2015 r. (zał. nr 17 do pisma). Trudno mi podać przyczynę nieodnotowania daty na zgłoszeniu – możliwym jest, że na przekazywanym do Państwa skanie nie była ona po prostu widoczna. Faktem jest natomiast, że dokumenty wpłynęły do Rady Miasta w ustawowym terminie, co potwierdził również Zespół powołany do wydania opinii o zgłoszonych kandydatach*”.

[dowód: akta kontroli str. 470-471, 570, 616]

Powyższe wyjaśnienia zostały uwzględnione przy formułowaniu oceny za omawiane zagadnienie.

Jednocześnie stwierdzono, iż załączniki pozostałych zgłoszeń spełniają ww. wymogi.

W wyniku kontroli ustalono, iż każdorazowo zgłoszeń kandydatów dokonywano na karcie zgłoszenia kandydata na ławnika zgodnej z obowiązującym wzorem, jednak w przypadku jednego z kandydatów zgłoszonych na ławnika w 2019 r. – Pani D.Z.-J. – oraz

¹⁹ Z zastrzeżeniem innej daty określonej w zakresie wyborów uzupełniających.

kandydatury zgłoszonej w wyborach uzupełniających w 2020 r., złożone karty zgłoszeń kandydatów nie zawierały czytelnego podpisu wymaganego pod klauzulą potwierdzającą prawdziwość danych zawartych w karcie zgłoszenia, złożonego przez jednego z pięćdziesięciu obywateli zgłaszających kandydata lub osobę reprezentującą podmiot zgłaszający kandydata. Powyższe uznano za uchybienie formalne.

[dowód: akta kontroli str. 345 i 364]

Zgodnie z regulacją art. 162 § 1 i 4 p.u.s.p., kandydata na ławnika może zgłosić *co najmniej pięćdziesięciu obywateli mających czynne prawo wyborcze, zamieszkujących stale na terenie gminy dokonującej wyboru*, a do takiego zgłoszenia *dołącza się również listę osób zawierającą imię (imiona), nazwisko, numer ewidencyjny PESEL, miejsce stałego zamieszkania i własnoręczny podpis każdej z pięćdziesięciu osób zgłaszających kandydata*. Analiza list osób zgłaszających 10 kandydatów na ławników wykazała niepoprawność poszczególnych wpisów (poprzez wpis osób zamieszkujących stale poza terenem Gminy Miejskiej Kamienna Góra bądź brak wskazania pełnego adresu zamieszkania lub podpisu). Stwierdzono jednak, iż wszyscy wybrani kandydaci na ławników przedłożyli listę zawierającą wymagane minimum 50 kompletnych wpisów obywateli zgłaszających danego kandydata. Ponadto, adnotacje dokonane na omawianych listach wskazują na podjęcie przez organ kontrolowany czynności wyjaśniających mających na celu weryfikację uprawnień ww. osób do zgłoszenia kandydata na ławnika oraz sugerują brak brania pod uwagę niekompletnych wpisów w tym zakresie.

[dowód: akta kontroli str. 353-359, 382-387, 396-400, 456-469, 477-482, 490-495, 504-508, 516-521, 530-535, 547-552]

Jak wskazuje norma art. 162 § 3 p.u.s.p., *do zgłoszenia kandydata na ławnika dokonanego na karcie zgłoszenia przez stowarzyszenie, inną organizację społeczną lub zawodową, zarejestrowaną na podstawie przepisów prawa, dołącza się również aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego albo odpis lub zaświadczenie potwierdzające wpis do innego właściwego rejestru lub ewidencji dotyczące tej organizacji*. Kandydatura Pani B.E.K. w wyborach przeprowadzonych w 2019 r. zgłoszona została przez Kamiennogórskie Stowarzyszenia Kulturalne ARS LONGA VITA BREVIS, jednak do zgłoszenia tego nie dołączono ww. odpisu lub zaświadczenia.

[dowód: akta kontroli str. 335-343]

W nawiązaniu do powyższych ustaleń kontrolowany wyjaśnił, że *„Pani (...) składając dokumenty poinformowała, że nie posiada dostępu do drukarki i zwróciła się z prośbą o potwierdzenie informacji z KRS w jawnej Centralnej Informacji KRS. Zespół powołany do wydania opinii o zgłoszonych kandydatach na ławników podczas analizy dokumentów nie widział problemu, aby posiadając nr KRS samemu sprawdzić aktualność danych w rejestrze, tym bardziej, że jest on jawny. Z uwagi na małą liczbę zainteresowanych osób (nawet mniejszą niż wymagana wnioskiem sądu) Zespół nie chciał pozostawiać zgłoszenia bez biegu jedynie z uwagi na niedostarczenie odpisu z jawnego rejestru”*.

[dowód: akta kontroli str. 570]

Odnosząc się do złożonych wyjaśnień należy wskazać, iż przepisy p.u.s.p. nie przewidują wyjątków w zakresie wymaganych dokumentów dołączanych do zgłoszenia kandydata na ławnika i jawność omawianych informacji nie wyłącza konieczności realizacji omawianego obowiązku. Zgodnie zaś z brzmieniem art. 162 § 10 p.u.s.p., zgłoszenia

kandydatów, które nie spełniają wymagań formalnych, pozostawia się bez dalszego biegu. Wobec powyższego, złożone przez kontrolowanego wyjaśnienia nie zostały uwzględnione, a wynikająca z nich błędna interpretacja przepisów prawa powszechnie obowiązującego uznana została za przyczynę wystąpienia omawianej nieprawidłowości.

Analiza kart zgłoszeń kandydatów na ławników z 2015 r. wykazała także, iż dwóch z nich – Pan Z.A.H. oraz Pani J.W. – zgłoszeni zostali przez Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policyjnych. W kartach zgłoszenia tych kandydatów, w miejscach przeznaczonych na podpis osoby reprezentującej podmiot zgłaszający kandydatów, znajdują się zaś podpisy Pana J.K. – Prezesa Zarządu Koła Stowarzyszenia Emerytów i Rencistów Policyjnych przy K.P.P. w Kamiennej Górze. Jak wykazała analiza treści załączonych do omawianych zgłoszeń wydruków z Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego, osoba ta nie była uprawniona do reprezentowania ww. Stowarzyszenia. Jednocześnie, do obu omawianych zgłoszeń dołączono także niepodpisany „wykaz Prezesów Kół w woj. Dolnośląskim 2014”, w którym Pan J.K. widnieje jako Prezes Koła w Kamiennej Górze. Dokument ten nie potwierdza jednak w żaden sposób umocowania ww. osoby do występowania w imieniu Stowarzyszenia.

[dowód: akta kontroli str. 401-402, 408-421, 425-426, 432-445]

Zespół kontrolujący zwrócił się z prośbą o wskazanie, czy (jeśli tak – w jaki sposób) kontrolowany potwierdził, iż Pan J.K. jest osobą upoważnioną do reprezentacji podmiotu zgłaszającego wspomnianych kandydatów na ławników. W wyjaśnieniach z dnia 13 sierpnia 2020 r. kontrolowany wskazał, iż nie zna podstawy, na jakiej uznano prawo wspomnianej osoby do reprezentowania stowarzyszenia zgłaszającego tych kandydatów na ławników. Jednocześnie we wspomnianych wyjaśnieniach podkreślono, iż przedmiotowe zgłoszenia były analizowane przez zespół powołany do wydania opinii o zgłoszonych kandydatach oraz radcę prawnego.

[dowód: akta kontroli str. 570]

Wobec powyższego stwierdzono wystąpienie nieprawidłowości w zakresie wskazania w karcie zgłoszenia osoby uprawnionej do reprezentacji podmiotu zgłaszającego kandydatów na ławników.

Opisane powyżej ustalenia wskazują, iż na ławników do sądów powszechnych wybrane zostały osoby, których zgłoszenia zawierały braki formalne. Zgodnie zaś z brzmieniem wspomnianego wcześniej art. 162 § 10 p.u.s.p., *zgłoszenia kandydatów, które nie spełniają wymagań formalnych, o których mowa w § 2-5, pozostawia się bez dalszego biegu. Przywrócenie terminu do zgłoszenia kandydatów jest niedopuszczalne. Pozostawienie zgłoszenia bez dalszego biegu rada gminy stwierdza w drodze uchwały.*

Podkreślenia wymaga, iż zgłoszenia kandydatów na ławników niezawierające wymaganych załączników do karty zgłoszenia oraz podpisane przez osobę nieupoważnioną do reprezentacji podmiotu zgłaszającego danego kandydata uznać należy za zgłoszenia niespełniające wymagań formalnych, o których mowa w art. 162 § 2-5 p.u.s.p. W konsekwencji, zgodnie z cytowaną wyżej regulacją art. 162 § 10 p.u.s.p., zgłoszenia takie powinny zostać pozostawione bez dalszego biegu. Wybór kandydata na ławnika, którego zgłoszenie nie powinno być w ogóle poddane pod głosowanie rady gminy, uznać należy za nieprawidłowość mającą szczególnie negatywne konsekwencje dla prawidłowości realizacji

kontrolowanego zadania. Formułując ocenę końcową realizacji omawianego zadania wzięto jednak pod uwagę deklarację kontrolowanego w zakresie sprawdzenia przez zespół oceniający kandydatów treści ogólnodostępnych informacji z Krajowego Rejestru Sądowego; fakt, iż jedna z nieprawidłowości dotyczy osób, które nie pełnią już funkcji ławników w sądach powszechnych, a także jednostkowy charakter omawianych nieprawidłowości.

Czynności kontrolne wykazały, iż Rada Miasta Kamienna Góra, przed dokonaniem wyboru ławników, każdorazowo zasięgnęła opinii Komendanta Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu o wszystkich zgłoszonych kandydatach, zgodnie z przepisem art. 162 § 9 p.u.s.p. W wyniku kontroli ustalono, iż Komendant Wojewódzki Policji we Wrocławiu pismami z dnia 30 lipca 2015 r., 13 sierpnia 2019 r. oraz 13 lutego 2020 r. poinformował kontrolowany organ, czy kandydaci na ławników figurują w policyjnych systemach informatycznych.

[dowód: 232-234, 240-241, 287-288, 292, 319-320, 324]

W wyniku kontroli ustalono także, iż – zgodnie z art. 163 § 2 p.u.s.p. – Rada Miasta Kamienna Góra przed wyborem ławników każdorazowo powołała zespół, którego zadaniem było dokonanie oceny zgłoszonych kandydatów na ławników do sądów powszechnych. Analiza dokumentów przedstawionych w trakcie kontroli wykazała także, że w ramach wszystkich prowadzonych przez kontrolowanego wyborów powołany zespół opiniujący stwierdzał, że zgłoszeni kandydaci spełniają przesłanki pozytywne wskazane w art. 158 p.u.s.p. oraz nie spełniają przesłanek negatywnych wyrażonych w art. 159 p.u.s.p. Ponadto zebrana w toku kontroli dokumentacja potwierdza każdorazowe wywiązanie się z obowiązku uregulowanego wspomnianym wyżej art. 163 § 2 p.u.s.p. który przewiduje, że zespół przedstawia swoją opinię o zgłoszonych kandydatach na sesji rady gminy.

[dowód: akta kontroli str. 230-231, 246-252, 281-282, 293-295, 309-310, 325-327, 583, 590 oraz 598]

W ramach prowadzonej kontroli ustalono, iż we wszystkich organizowanych wyborach Rada Miasta Kamienna Góra dokonywała wyboru ławników w głosowaniu tajnym, w terminie określonym w przepisie art. 163 § 1 p.u.s.p.²⁰.

[dowód: akta kontroli str. 584, 591 i 599]

W toku kontroli dokonano również ustaleń w zakresie spełniania przez kontrolowanego obowiązku przekazania dokumentacji, o której mowa w art. 162 § 2-4 p.u.s.p., w terminie, o którym mowa w normie art. 164 § 1 p.u.s.p., zgodnie z którym *listę wybranych ławników wraz z dokumentami, o których mowa w art. 162 § 2-4, rady gmin, które dokonały ich wyboru, przesyłają prezesom właściwych sądów, najpóźniej do końca października*. Jak wynika z akt kontroli, Rada Miasta Kamienna Góra każdorazowo realizowała ww. obowiązek. Pismo przewodnie informujące o przekazaniu ww. dokumentacji do Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze w ramach wyborów przeprowadzonych w 2019 r. wskazuje jednak na jego sporządzenie z datą 1 listopada 2019 r. Z powyższego wynika, iż realizacja omawianego obowiązku nastąpiła z naruszeniem terminu na jego wykonanie. Jak wskazano w wyjaśnieniach z dnia 13 sierpnia

²⁰ Z zastrzeżeniem szczególnego charakteru wyborów uzupełniających.

2020 r., „sesja Rady Miasta, podczas której wybierani byli ławnicy, odbyła się 30 października 2019 r., a zatem w przedostatni dzień miesiąca. W kolejnych dniach przystąpiono do wygenerowania dokumentacji z Sesji i w możliwie najszybszym terminie przekazano do Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze dokumenty z wyboru ławników”.

[dowód: akta kontroli str. 332, 360, 373, 537 oraz 569]

Odnosząc się do powyższego należy podkreślić, iż podejmowanie czynności w terminach określonych w normach prawa powszechnie obowiązującego jest bezwzględny obowiązkiem każdego organu administracji publicznej, który powinien organizować swoją pracę w sposób umożliwiający terminowe wywiązywanie się z ciążących na nim zadań. Wobec powyższego, złożone przez kontrolowanego wyjaśnienia nie zostały uwzględnione, a ich treść uznana została za przyczynę wystąpienia stwierdzonej wyżej nieprawidłowości.

Ponadto, zespół kontrolujący sprawdził także realizację przez Radę Miasta Kamienna Góra obowiązku wynikającego z treści § 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości. Z udostępnionej w toku kontroli dokumentacji nie wynika, by kontrolowany przekazał do Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze i Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze informacje Komendanta Wojewódzkiego Policji na temat kandydatów na ławników. Powyższe dotyczy wszystkich wyborów objętych kontrolą (w 2015, 2019 i 2020 r.). Ustalenia kontroli wskazują zatem, że w toku przeprowadzania objętych kontrolą wyborów doszło do nieprawidłowości polegającej na braku przekazania właściwemu sądowi informacji o wybranych ławnikach uzyskanych od komendanta wojewódzkiego Policji.

[dowód: akta kontroli str. 331-556]

Odnosząc się do opisanych wyżej ustaleń, w wyjaśnieniach z dnia 13 sierpnia 2020 r. kontrolowany wskazał, iż „brak realizacji obowiązku przekazania do sądu informacji otrzymanych od Komendanta Wojewódzkiego Policji na temat kandydatów na ławników wynikał wyłącznie z niedopatrzenia. Jednocześnie informuję, że sądy nie zwróciły się do Rady Miasta o przekazanie tych dokumentów, mimo ich nieotrzymania.”.

[dowód: akta kontroli str. 569]

W odniesieniu do cytowanych wyżej wyjaśnień należy zauważyć, iż przepisy obowiązującego prawa nie wskazują na jakiegokolwiek uprawnienia prezesów sądów powszechnych do kontroli treści czy weryfikacji kompletności dokumentów przekazanych przez rady gmin w trybie art. 164 § 1 p.u.s.p. czy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości, w związku z czym nie ma uzasadnionych podstaw do twierdzenia, iż w przypadku braku uzyskania wszystkich dokumentów do kontrolowanego wystosowano by odpowiednio pismo. Wobec powyższego, złożone przez kontrolowanego wyjaśnienia nie zostały uwzględnione, lecz uznane za przyczynę wystąpienia omawianej nieprawidłowości.

Ponadto stwierdzono, iż organ kontrolowany przesłał prezesom właściwych sądów pozostałe z wymaganych dokumentów, o których mowa w omawianych wyżej przepisach prawa.

Z dokumentacji zebranej w toku czynności kontrolnych wynika, że w ramach wyborów ławników organizowanych przez Radę Miasta Kamienna Góra w 2015 r., w terminie o którym mowa w art. 162 § 1 p.u.s.p., przyjęto 14 prawidłowych kart zgłoszenia kandydatów na ławników do Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze. Jednocześnie, zgodnie z pismem Prezesa Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 15 maja 2015 r., w omawianych wyborach

kontrolowany miał wybrać 10 ławników do Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze. W konsekwencji, zastosowanie znalazł § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości, zgodnie z którym *kartę wraz z dokumentami, o których mowa w art. 162 § 2-4 ustawy, podmiot zgłaszający kandydata na ławnika lub kandydata, który nie został wybrany na ławnika, odbiera w terminie 60 dni od dnia przeprowadzenia wyborów. W przypadku nieodebrania ww. dokumentów, podlegają one zniszczeniu przez komisję powołaną przez radę gminy w terminie 30 dni po upływie przywoływanego wyżej terminu²¹. Wyboru ławników na kadencję 2016-2019 dokonano w dniu 24 września 2015 r., w związku z czym termin na odbiór dokumentów przez podmiot zgłaszający kandydata na ławnika lub kandydata, który nie został wybrany na ławnika, upłynął 23 listopada 2015 r.*

Z dokumentów przekazanych przez kontrolowanego w załączeniu do wyjaśnień z dnia 13 sierpnia 2020 r. wynika, iż trzech niewybranych kandydatów na ławników odebrało dokumenty zgłoszenia w omawianym wyżej terminie (odpowiednio 29 września, 13 października i 12 listopada 2015 r.), co potwierdzają stosowne protokoły. W zakresie odbioru dokumentów przez czwartego z niewybranych kandydatów, w wyjaśnieniach z dnia 13 sierpnia 2020 r. wskazano, iż „(...) *na prośbę Pani (...) dokumenty zostały wysłane pocztą tradycyjną*”. Do wyjaśnień tych dołączono zwrotne potwierdzenie odbioru przez tę kandydatkę korespondencji. Dokument ten wskazuje na nadanie przesyłki w dniu 1 grudnia 2015 r., a więc po terminie wyznaczonym brzmieniem § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości. W konsekwencji, w wyniku upływu terminu na odebranie dokumentacji przez podmiot zgłaszający kandydata na ławnika lub kandydata, który nie został wybrany na ławnika, zgodnie z regulacją § 5 ust. 2 omawianego aktu, dokumenty te powinny zostać zniszczone przez odpowiednią komisję powołaną przez radę gminy, a nie – jak zrobił to kontrolowany – przekazane kandydatowi za pośrednictwem Poczty Polskiej.

Wobec powyższego stwierdzono wystąpienie nieprawidłowości w zakresie sposobu postępowania z dokumentami złożonymi radom gmin przy zgłaszaniu kandydatów na ławników, poprzez naruszenie regulacji § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości.

[dowód: akta kontroli str. 221, 603-609, 612-615]

Mając na uwadze powyższe ustalenia kontroli, należy podjąć następujące działania celem wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości w ramach realizowanych zadań:

1. Prowadzić rejestr skarg i wniosków oraz dokumentację z tego zakresu zgodnie z przepisem art. 254 k.p.a., w myśl którego *skargi i wnioski (...) oraz związane z nimi pisma i inne dokumenty rejestruje się i przechowuje w sposób ułatwiający kontrolę przebiegu i terminów załatwiania poszczególnych skarg i wniosków.*
2. Rozpatrywane skargi załatwiać w terminie określonym w art. 237 § 1 k.p.a., a w razie niezałatwienia skargi w terminie miesiąca od jej wpływu, prawidłowo stosować przepisy art. 36-38 k.p.a.
3. Rzetelnie weryfikować kompletność oraz poprawność dokumentów składanych przez kandydatów na ławników (tj. kart zgłoszenia oraz załączników do nich),

²¹ § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości.

w celu zapewnienia, by na ławników do sądów powszechnych wybrane zostały osoby spełniające wszystkie wymagania przewidziane przepisami p.u.s.p.

4. Zapewnić terminową realizację obowiązku przekazania dokumentacji, o której mowa w art. 162 § 2-4 p.u.s.p., zgodnie z art. 164 § 1 p.u.s.p.
5. Zapewnić realizację obowiązku przekazywania właściwemu sądowi informacji uzyskanych na podstawie art. 162 § 9 p.u.s.p. od komendanta wojewódzkiego Policji.
6. Prawidłowo postępować z dokumentami nieodebranymi w terminie przez podmiot zgłaszający kandydata na ławnika lub kandydata, którego nie wybrano na ławnika.

Na podstawie art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej²², proszę o udzielenie informacji dotyczącej sposobu wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków z kontroli lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie **do dnia 10 listopada 2020 r.**

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
II WICEWOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

/-/

Bogusław Szpytma

²² Patrz przypis 3.